

▼ ANNONSE

NORTEK
ELEKTRO AS

LEDIG STILLING ELEKTRIKER

KLIKK HER →

Får støtte til unikt prosjekt: - Helt crazy

Én million fra fylket kan være starten på en ganske så enestående rekonstruksjon og tilgjengeliggjøring av natur- og kulturarven i Ørland, Bjugn og Froan. Målet er turistinvasjon og økt bolyst.

Dette er et eldre bilde av Austråttborgen i Ørland. FOTO: ARKIV

PUBLISERT:

29 AUGUST 2017 20:06

SIST OPPDATERT:

29 AUGUST 2017 21:27

Alexander Killingberg

470 70 162

alexander.killingberg@fosna-folket.no

- Det er helt crazy. Vi får en rekordstor forprosjektbevilgning. Målet er å løfte kultur- og naturarven i både Ørland, Bjugn og Froan og gjøre den mer tilgjengelig for publikum, forklarer historiker Daniel Johansen ved Ørland kultursenter.

- Godt fundert

Bevilgningen på én million er foreløpig ikke politisk behandlet i Sør-Trøndelag fylkeskommune, men fylkespolitiker og ørlending Kirsti Leirtrø (Ap) bekrefter at posisjonen er enig om å gå inn for støtte til forprosjektet.

- Dette er et meget godt fundert prosjekt som vi har stor tro på. Kommunene er så mye mer enn en kampflybase og verneområder. Ørland kultursenter har gjort en formidabel jobb innenfor natur, friluftsliv, kultur, museum og opplevelser. Dette prosjektet vil løfte og strukturere arbeidet, og ikke minst trenger Ørland og Bjugn gode prosjekt som bygger den nye kommunen sammen, påpeker hun.

Skal løfte historiske skatter

Prosjektet som Johansen står i bresjen for er omfattende. Kort fortalt dreier det seg om å gjenskape og vedlikeholde historisk kulturlandskap som for eksempel den antatte barokkhagen ved Austråttborgen, de mektige alleene som tidligere gikk langs veiene til borgen, de bortgjemte gravrøysene fra vikingtiden, historiske bygdeveier og mange flere områder i de aktuelle kommunene. En del lignende arbeider er allerede påbegynt i Ørland.

Cirka én mil med gamle bygdeveier er opprustet til turstier, og det historiske Rusasetvatnet, som byr på et uvanlig arts mangfold av fugl, er rekonstruert. Det nye prosjektet skal gjøre historiske skatter og vernede naturområder mer tilgjengelig for publikum. I tillegg skal man i forprosjektet se på en mulig ny organisering og finansiering av museene i Ørland og Bjugn.

- I dag drives disse med små kommunale bevilgninger. Masse dugnadsinnsats er helt nødvendig for å få det til å gå rundt. Prosjektet skal forsøke å løfte museene til det nivået de fortjener, mener Johansen.

Dette våpenskjoldet fra Ove Bjelke ble funnet i hagen ved Austråttborgen på mandag. Gjenstanden stammer trolig fra sarkofagen Bjelke ble gravlagt i. FOTO: DANIEL JOHANSEN

Vil vedlikeholde permanent

Historikeren jubler nå over bevilgningen til forprosjektet. Dette skal gjennomføres neste år. Utredningene i forprosjektet skal igjen resultere i en søknad til kultur- og klima- og miljødepartementet.

Der er målet å få en årlig statlig bevilgning til å rekonstruere og på permanent basis vedlikeholde det historiske kultur- og naturlandskapet i Ørland, Bjugn og Froan. Hvor store bevilgninger som trengs årlig, vil forprosjektet gi svar på, påpeker Johansen.

- Det er en grunn til at de historiske hagene og alleene ved Austrått har forfalt. Det krever et fagmiljø for å vedlikeholde alt. Det går ikke av seg selv med litt dugnadsinnsats. For å vedlikeholde en barokkhage som den som en gang lå ved Austråttborgen, kreves det blant annet en profesjonell gartner, eksemplifiserer historikeren.

Forbilde fra Vestlandet

Johansen nevner baroniet Rosendal i Hordaland som et forbilde for Fosen-prosjektet. Baroniet ble opprettet i 1678. I nyere tid har slottet og omgivelsene, blant annet hagen, blitt gjort tilgjengelig for publikum som et levende museum med omvisninger, konserter, foredrag, teater, kunstutstillinger, overnatting og servering.

Ifølge Johansen har Baroniet 19 årsverk. Hvor mange årsverk som trengs for å rekonstruere og vedlikeholde kulturarven i Ørland, Bjugn og Froan, vil ikke Johansen spekulere i nå.

Mesteparten av arven ligger jo utenfor museet. Tenk hva en stor stab kunne fått til i et landskap i stedet for i et museum.

- I Norge har vi museer og nasjonalparker, men i England er det annerledes. Der brukes det store midler for å ivareta historisk kulturlandskap. Dette har de gjort siden 1930-tallet. Når England markedsføres utad, så er det gjerne vakre steingjerder, alleer, bygninger og så videre som vises frem. De løfter frem sine fortreffeligheter. Ørland og Bjugn er også spesielt rikt på kultur- og naturverdier, understreker han.

Landskap

Johansen påpeker at internturismen i Norge er økende. Han mener en formidabel rekonstruering og tilgjengeliggjøring av kultur- og naturarven i Ørland, Bjugn og Froan kan bli en turistmagnet.

- I disse kommunene er det veldig store områder som er vernet og enda mer er i emning. Det fører til at det er mange næringer som ikke kan drives, på grunn av vernet. Da er det en offentlig oppgave å bygge kompetanse slik at man kan utvikle nye næringsveier. I dette tilfelle er det snakk om opplevelsesnæring. Vi har jo sagt at disse områdene er så verdifulle at vi ikke kan fjerne dem. Da må vi utnytte dem, gjøre dem mer tilgjengelig og vise dem frem, sier Johansen.

Han mener prosjektene også vil gjøre det mer attraktivt å bo i Ørland- Bjugn-regionen.

Denne uka pågår det arkeologiske utgravinger ved Austråttborgen. **FOTO: DANIEL JOHANSEN**

Et helt konkret eksempel på et kulturlandskap som kan rekonstrueres, er den gamle barokkhagen foran Austråttborgen. Johansen mener denne kan ha vært et slags Versailles i miniatyr. Denne uka pågår arkeologiske utgravinger i håp om å finne spor etter hvordan anlegget så ut på kansler Ove Bjelkes tid på 1600-tallet.

Har man flaks, kan man finne ut hvilke planter og trær som vokste der på den tiden. Allerede tirsdag ble det funnet spor som tyder på at midtaksen med steinsetting kan stamme fra denne tidsepoken. I hagelaget ble det blant annet funnet en mynt fra 1649.

Gravhauger

Andre bortgjemte historiske skatter som kan gjøres tilgjengelig for publikum, er alle gravhaugene og røysene i de to Fosen-kommunene. De nyeste er fra vikingtiden (793 - 1066, red.anm.), mens de eldste er langt eldre.

- I dag er gravhaugene overgrodd. Da har de liten verdi for folk flest. Bare i Austråttlunden er det flere. Om disse presenteres for publikum, vil det jo øke verdien på områdene, sier han.

Utelukker ikke utvidelse

Johansen påpeker at rekonstruksjon, oppgradering og vedlikehold av kultur- og naturarven i Ørland, Bjugn og Froan er prosjektets primære mål, men han avviser ikke at det på sikt kan bli aktuelt å ta for seg større områder.

- Det finnes svært interessante områder også andre steder på Fosen og i Trøndelag, sier historikeren og nevner blant annet Rein i Rissa, Stadsbygd og Lauvøya i Åfjord.

Les mer:

LES OGSÅ:

Fant våpenskjoldet til kjent erkebiskop fra middelalderen

LES OGSÅ:

Dette våpenskjoldet kan ha falt av Ove Bjelkes gravkiste